

Dobrý den, všechny vás zdravím :-)))

Protože současná situace nasvědčuje tomu, že se ještě dlouho nevidíme, jsem nucena nastavit podmínky a pravidla, podle kterých se budeme na čas řídit, abychom vše v pohodě zvládli

1. Budu vám posílat na každý týden studijní materiál, se kterým budeme pracovat -
- Vždy to bude název kapitoly – k tomu strany v učebnici, kde si tuto kapitolu přečtete
2. Dále, pokud se podaří, prezentaci – tu si podle pokynů opíšete , prohlédnete

+ popř. odkazy na videa, atd.
3. Na závěr otázky, na které písemně odpovíte – pracovní list
Tyto otázky si přepíšete na samostatný list papíru, písemně na ně odpovíte
Pracovní listy si od vás po návratu do školy vyberu, budou hodnocené
4. Pokud zadané úkoly nebudou vypracovány, budou hodnoceny nedostatečně a zahrnuty do klasifikace
5. Podle vyvíjejících se okolností budu dávat další info
6. V případě dotazů a potřeby lze komunikovat přes mail andreaquaresovazsblat@gmail.com

Budu ráda a děkuju všem za spolupráci Mějte se nadále fajn

Téma

Druhá republika (Čeksko – Slovensko)

- učebnice str. 50 - 54

<https://slideplayer.cz/slide/3402321/>

- tuto adresu si otevřete, je zde hezky zpracovaná prezentace na téma druhé republiky, nejde však stáhnout

- prezentaci si opište do sešitu – pod prezentací sjed'te na „přepis transkripce“ - zde je to přepsané

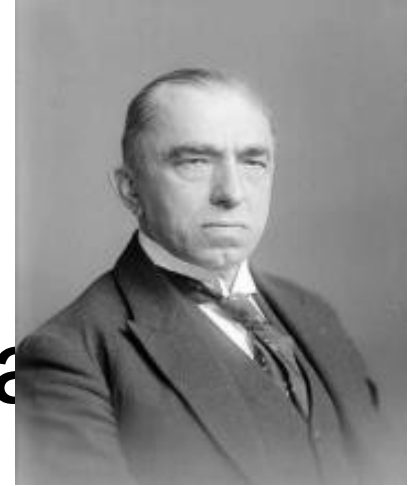
-
Přepište jen do str. 26, dál je protektorát (necháme na jindy),

Dále si projděte zbytek této prezentace a doplňte do zápisu , co v již opsané prezentaci není uvedeno

- když se info opakuje, stačí napsat jen jednou, nemusíte víckrát

- stránky o osobnostech a polit. stranách zestručněte – nemusíte opisovat celé

Je toho dost na psaní, takže si učivo rozvrhneme – tento týden budeme jen toto, příští týden vám další nové učivo zadávat nebudu, dostanete jen pracovní list

Česko-Slovenská republika „Druhá republika“ „Malá republika“

Obr. 1

Obr. 3

(1. října 1938 až 14. března 1939)

Obr. 4

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marcela Svejková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz; ISSN 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

„Rest-Tschechei“

- takto hanlivě „Druhou republiku“ označoval Hitler
- trvala pouhých 167 dní

- V ČSR (Česko-Slovenská republika)
- Pouhých 167 dní
- Výrazně menší a slabší než její předchůdkyně
- Hlavní město: Praha
- Počet obyvatel: asi 9 807 096
- 1. října 1938 – zabrání Sudet na základě dohody
- 14. března 1939 – odtržení Slovenska a Podkarpatské Rusi

Příčiny vzniku

1. **Problém menšin v poválečné Evropě**
 - Rozpad Rakouska -Uherska
 - Problém s menšinami
 - 30. 1. 1933 Adolf Hitler
 - 1935 Liga národů - plebiscit v Sársku= připojení Porýní k Německu
 - Velký stát německy mluvících obyvatel
 - Rakousko bez potíží- politika appeasementu (tzn. ústupků a usmiřování)
 - Československo- průmysl, dobytí bez konfliktu

- Závěr roku 1938

- hon na Židy v pohraničí- 1938 Křišťálová noc

- **Leden-březen 1939**
- Nátlak, jak ze strany Německa tak i Maďarska
- 21. ledna 1939 navštívil Berlín čs. ministr zahraničních věcí František Chvalkovský- jednání o ČSR, které dopadlo špatně
- 1939- jednání Hitlera s Maďarskem a Slovenskem
- 1939- první zprávy o převzetí Česko- Slovenska Hitlerem
- V Praze i Bratislavě jednání o nové autonomní vládě Slovenska
- Berlín- Jozef Tiso a Ferdinand Ďurčanský- buď samostatný stát nebo okupování Maďarskem
- Podkarpatská Rus- pokus bojůvek Karpatské Síče o puč který byl potlačen

Politické strany za druhé republiky

- **Strana národní jednoty** představovala střední a levicovou stranu. Předseda Rudolf Beran. Vznikla z
všech tehdejších českých politických stran. Členy byly ČSDSD, KSČ a části ČSNS, sdružovala
tehdejší nelevicové strany. Jádrem byly
strana. Po vzniku Protektorátu Čechy a Morava
strana prakticky zanikla.
- **Národní strana práce** byla opoziční levicová strana.
Tvořila ji část členstva zaniklé ČSDSD a část členů
ČSNS. Předseda Antonín Hampl. Hájila principy
parlamentní demokracie.

Konec druhé republiky

...cha z Prahy do Berlína

...čtí studenti srážky s českými obyvateli

...bírají moc v Brně

...ké

...li H

...německé a česko-slovenské vlády

- V Praze ministerské zasedání- zač
- 15. března v časných ranních hod
- 16. března vydal Hitler Výnos o z
- **KONEC DRUHÉ REPUBLIKY!**

I za pomoci atlasu popiš, jak se po září 1938 změnily naše hranice.

Obr. 6

Prezident Beneš abdikoval

- 5. října 1938 a odjel do londýnského (a amerického) exilu
- stal se nejvyšším představitelem exilové vlády (uznané velmocemi v červenci 1941)
- *Co víš o prezidentu Benešovi? V jakých souvislostech se hovoří o „mnichovském komplexu“?*

Emil Hácha prezidentem

- (1872–1942)
- právník a státní úředník
- funkci prezidenta přijal po nátlaku okolí 30. 11. 1938, navrhl ho Rudolf Beran
- trpěl depresemi po smrti ženy, tyto se v průběhu války prohlubovaly

Co zachycuje fotografie? Co nejpodrobněji ji popište.

Obr. 9

Odhadněte, odkud pochází tato fotka?

A proč asi ta žena pláče?

Obr. 10

Wehrmacht obsazuje české pohraničí

Obr. 11

Čekala české uprchlíky r. 1938 otevřená náruč pomoci?

Obr. 15

Obr. 16–19

gen. Jan Syrový

- voják, velitel legií
a předseda vlády od 22. 9. do
30. 11. 38
- pak ministrem obrany
- bylo mu vyčítáno, že
v březnu 39 vydal vojákům
rozkaz, aby bez boje vydali
posádky a zbraně
- *Diskutujte o tom, jestli jsme
měli republiku bránit? Proč
ano, proč ne?*

Rudolf Beran

Obr. 22

- představitel agrárníků
- předseda vlády od 1. prosince do 15. března 1939
- autoritativní demokracie, hledal „nový vztah k Německu“
- hospodářsko-sociální starosti
- uprchlíci z odtrženého pohraničí i Češi vyhánění ze Slovenska

Strana národní jednoty

- 1938–1939, v čele **Rudolf Beran**
- vznikla v listopadu spojením agrární strany a většiny menších pravicových stran
- silně **antisemitský program**, sami Češi rozjeli protižidovskou propagandu
- **autoritářská**, inspirace italským fašismem
- strana zanikla se vznikem protektorátu, kdy část jejích členů založila Národní souručenství

Národní strana práce

- vznikla v prosinci jako opozice Strany národní jednoty
- tvořili ji převážně sociální demokraté a národní socialisté
- snaha hájit demokratické principy
- **Antonín Hampl** – předseda
- **Jaromír Nečas** – místopředseda
- **Bohumil Laušman** – generální tajemník

Obr. 23, F. Chvalkovský

Obr. 24, A. Eliáš

Beranova vláda...

Obr. 25, J.
Syrový

Obr. 28,
Jan Kapras

Obr. 27,
L. Feierabend

Obr. 26, J. Krejčí

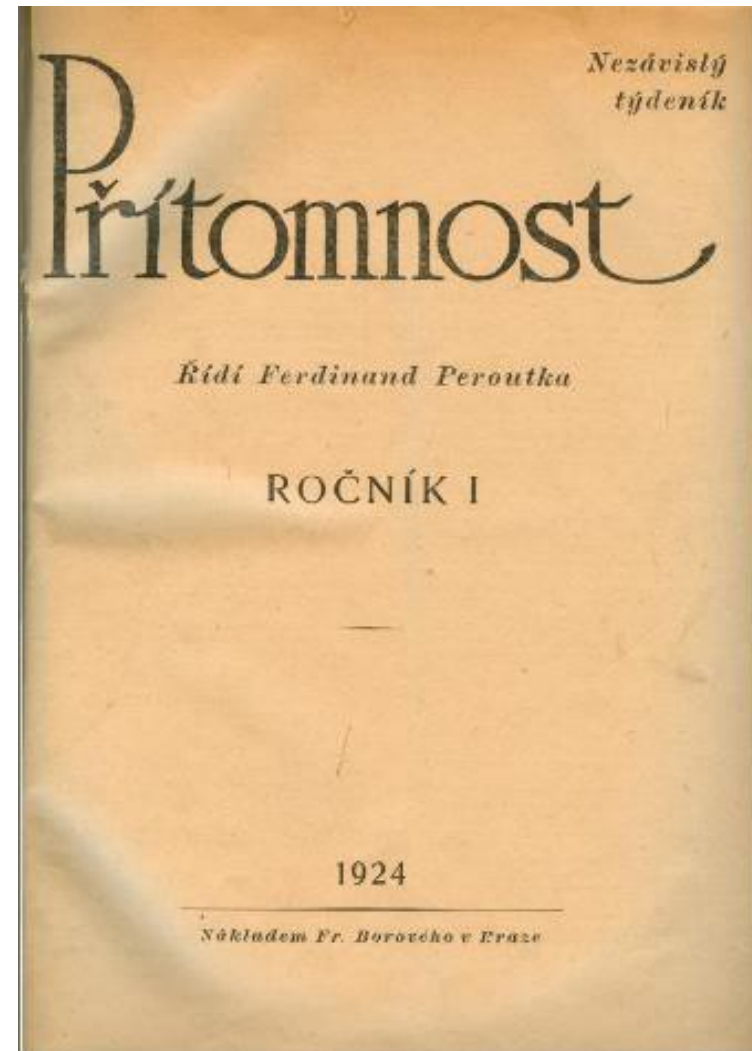

„Češi Čechům“

- mnoha lidem nyní dalo okolí najevo, že jsou Židé, velká část byla asimilovaných, nechodila do synagog, řada už v 19. stol. konvertovala ke křesťanství, jiní byli ateisty...
- už za druhé republiky od českých úřadů začalo propouštění ze státní správy
- lékařské, advokátní a další profesní organizace usilovaly o vyloučení Židů a odstranění nepříjemné konkurence
- i české průmyslové kruhy spatřovaly v židovském majetku bohatou kořist
- omezován volný převod majetku emigrantů do zahraničí
- *Zkuste vyhledat, jaká byla situace v sousedních zemích.*

Peroutkova Přítomnost

- Ferdinand Peroutka byl kritikem nacismu i komunismu
- po okupaci zatčen, propuštěn, po druhém zatčení deportován do Dachau, pak do Buchenwaldu
- po r. 1948 exil
- *Udělejte si referát z dobových článků Přítomnosti (online).*

Obr. 30

Exulanti

Obr. 32

- Jan Werich, Jiří Voskovec, Jaroslav Ježek, Egon Hostovský...
- do exilu odcházeli lidé, kteří byli vůči nacistům otevřeně kritičtí
- zemi opustila řada podnikatelů
- hl. do Moskvy emigrovali komunisté
- ze 120 tis. Židů emigrovalo 30 tis.

Umírá Karel Čapek (1890–1938)

Obr. 33

- zemřel (25. 12.) na zápal plic, oslaben niekoľikaměsíčními útoky českých nácků (anonymní dopisy, telefonáty, vytloukání oken, slovní i fyzické útoky na ulici...)
- Gestapo plánovalo jeho zatčení
- bratr Josef (např. spolu s Emilem Fillou) zatčení hned 1. 9. 1939, za války vězněn v Buchenwaldu, zemřel pravděpodobně při pochodu smrti...

Obr. 34

LIDOVÉ NOVINY

Josef Čapek

Obr. 35

Obr. 36

Nejen Nicholas Winton

Obr. 37

- ve 30. letech pomáhala židovským uprchlíkům např. **Marie Schmolková** (angažovala se i politicky a sociálně)
- Británie se nakonec odhodlala přijmout alespoň děti
- aktivita britských humanitárních dobrovolníků, hl. **Doreen Warriner**, ta pro přemíru práce s pomocí stovkám rodin politických uprchlíků pověřila Wintona a jeho přítele **Martina Blakea** úkolem, který sama vymyslela: **kindertransporty**
- *Pokuste se najít paralely s dneškem.*

Obr. 38

Kindertransporty

Obr. 39

- záchranná akce hlavně židovských dětí z Německa, Rakouska, Československa, Polska a Gdaňska
- probíhala 9 měsíců před začátkem války
- zachráněno téměř 10 tis. dětí (u nás 669 dětí), často jako jediní z početných rodin přežily...
- akci realizovala řada dobrovolníků, dnes téměř zapomenutých

Jan Masaryk

- 25. září 1938 se nótou Chamberlainovi pokusil zvrátit britskou politiku appeasementu
- rezignace na funkci vyslance, odplul do USA
- v březnu 1939 do Londýna, 1940 min. zahraničí exilové vlády
- na obr. s gen. Karlem Janouškem

Obr. 40

Hlinkovy gardy

Obr. 41

- polovojevnské jednotky
- od června 1938 vznikaly bez povolení úřadů v Bratislavě, Nitře, Trnavě
- po vzniku Slovenského štátu 14. 3. 1939 se aktivně podílely na perzekuci Čechů, Židů i některých Slováků

Hlinkova slovenská ľudová strana

- založena knězem Andrejem Hlinkou, ten do své smrti r. 1938 jejím předsedou
- od počátku snahy o autonomii, přidávají se prvky autoritativní, fašistické, antisemitské
- *Zopakujte si, jaké bylo postavení Slováků v rámci společného státu.*

Obr. 42

Jozef Tiso

Obr. 43

- kněz, politik, „hlinkovec“, ministr a min. předseda prvorepublikových (autonomních) vlád
- antisemitský program již před vznikem Slovenského štátu (prezidentem 1939 až 1945)
- Hitler Tisa respektoval a oceňoval jeho loajalitu
- po válce souzen, r. 1947 popraven za vlastizradu
- *O čem svědčí nedávná fotografie Tisova hrobu?*

Milan Hodža

Obr. 44

- od 20. let nejvýznamnější politik slovenské agrární strany
- jako jeden z mála slov. politiků nevstoupil do Strany slovenskej národnej jednoty
- formálně zůstal poslancem až do zrušení parlamentu v březnu 1939, fakticky ale hned po Mnichovu odešel do franc. exilu

„Heil März!“ – provokace henleinovců sílí – únor 1939

Obr. 45

Hitler vydírá Tisa

- buď vznikne samostatný Slovenský štát, nebo bude Slovensko okupováno Maďarskem
- Tiso Hitlerův požadavek předložil Slovenskému sněmu, ten ho **14. března 1939** přijal

Obr. 47

Obr. 48

E. Hácha v Berlíně – 14.–15.3. 1939

- Háchu nechal Hitler čekat do jedné hodiny v noci
- jednání se účastnil kromě Hitlera také Göring, Ribbentrop ad.
- prezident od začátku postaven před hotovou věc:
„dnešního dne o 6. hodině ranní překročí říšské vojsko hranice a narazí-li na odpor, bezohledně jej zlomí“
- doprovázel ho ministr zahraničí Fr. Chvalkovský (pozdější protektorátní vyslanec v Berlíně)

Podkarpatská Rus

- velmi složitá situace
- v noci ze 14. na 15. 3. sem vtrhli Maďaři, předtím vyzvali čsl. vojáky, aby zemi opustili, od té chvíle zemi okupují

Obr. 49

Jednání Emila Háchy s Hitlerem, 14.–15. 3. 1939, Berlín

Obr. 52

Hitler v Praze, 15. 3. 1939

Obr. 54

Emil Hácha se vrací z Berlína, kde podepsal kapitulaci

Obr. 55

Příjezd nacistů do Brna, 16. 3. 1939

Obr. 56

„Jak se přiházejí největší události? Nečekaně a naráz. Ale když jsou zde, shledáváme vždycky, že nejsme překvapeni. V člověku je vždycky nějaké tušení a vědění věcí příštích, které je jenom přehlušeno rozumem, vůlí, přáním, strachem, shonem a prací...

Když v úterý ve čtyři hodiny ráno zvonil telefon, když volali kamarádi a přátelé, když začal vysílat český rozhlas, vypadalo město pod našimi okny jako každou jinou noc. Sestava světel pod okny měla tentýž obrazec, křižovatky tvořily tentýž kříž. Jen se postupně od tří hodin začala rozsvěcovat světla: u sousedů, naproti, dole, nahoře, pak v celé ulici. Stáli jsme u okna a říkali jsme si: už to vědí. Budili jsme lidi telefonem: Víte to? Odpovídali: Ano. To kalné svítání nad střechami, pobledlý měsíc pod mraky, nevyspalé tváře lidí, hrneček horké kávy a pravidelné hlášení rozhlasu. Takhle chodí k lidem velké události: tiše a znenadání.“

Milena Jesenská: Praha ráno 15. března 1939. Přítomnost, 5. 7. 1939

rodu v čele vlády agrárník Rudolf Beran

demokraciestrana NJ (národní jednoty) ≡ vládní strana (vůdčí osobnost: Beran) ≡ spojení agrárníci, lidovci, národní sjednocení, pravice národních so
a prezident mohou přijímat, měnit a rušit zákony (včetně ústavy)zahraniční politika vedena snahou zalíbit se Německu a tím se zachránit - ČSR vystou

– jednání slovenských politiků (Vojtech Tuka) o rozbití čs.státuNěmecko si vynutilo čs. zlata a deviz (481 mil.Kč)

la v Říši i mezi Němci v protektorátu13.3. napadení četnických stanic ve Stonařově a Pohořelicíchincidenty záminkou příp. vojenské akce Německa

připojení Podkarpatské Rusi k Maďarsku (pokus o vojenský puč – potlačen čs.vojáky)čs. vojska nucena k ústupu – tvrdé boje se separatisty

inají přebírat moc)15.3. – hrubý nátlak Hitlera na Háchu (vyhrožoval rozbitím země, bombardováním měst, likvidací obyvatelstva)Hácha postižen srde

že...“ klade osud českého národa a země s plnou důvěrou do rukou vůdce Německé říše.“vydán rozkaz všem armádním sborům neklást jakýkoliv od

ie ich im Lande Böhmen mit dem heutigen Tage die volziehende Gewalt übernommen. Hauptquartier Prag, den 15. März Der Oberbefehlshaber der He
nim dnem celou moc. Hlavní-Quartier Praha, dne 15. Března 1939 Vrchni Komandant Armadni-Odil 3 Blaskowitz General Pjechoty

v nezměněném složení na vládu protektorátní druhá republika skončila de iure.

případě situaci, která se vytvořila německou akcí v ČSR...“VB – Chamberlain: „vznikem Slovenského štátu došlo k zániku ČSR a VB není povinna gar
Moravaltálie a Maďarsko uznávají Protektorát

ce, sortimentu, rozdělování surovin a prostředkůzaměřeno především na zbrojní výrobněmecký kapitál postupně ovládal české podniky.

- přísné trestyv budoucnu mělo být území plně germanizováno – docházelo i k vystěhovávání obyvatel (např. Dražanská vrchovina)

pacemi připravilo český stát o 43 tun měnového zlata